

รูปแบบการสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชน
A model of life and professional skills based on the philosophy of sufficiency economy for sustainable development for youth.

ต้องรัก จิตบรรเทา^{1*} ทศพล พงษ์ดีตะ² สุชาติ ลีตระกูล³ และภุริพัฒน์ แก้วศรี²
Tongrak Jitbantao^{1*}, Thospon Pongta², Suchart Leetagoon³ and Phuripat Kaewsrī²

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เชียงราย 57100

² คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เชียงราย 57100

³ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เชียงราย 57100

¹ Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai, 57100, Thailand

² Faculty of Political Science and Public Administration, Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai, 57100, Thailand

³ Chiang Rai Rajabhat University, Chiang Rai, 57100, Thailand

* Corresponding author: E-mail address: tongrak.jit@cru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของรูปแบบการสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชน กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนอายุ 15 - 25 ปี คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 200 คน เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ หลักสูตรการสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 20 ท่าน และแบบวัดทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชน ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำทางเดียว และการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Differences (LSD) ผลการวิจัย พบว่า ค่าเฉลี่ยทักษะชีวิตและวิชาชีพก่อนการทดลองอยู่ในระดับน้อย ($M = 2.00$) หลังการทดลองอยู่ในระดับมาก ($M = 4.06$) และติดตามผลอยู่ในระดับมาก ($M = 4.33$) แสดงว่า รูปแบบการสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพมีผลให้เยาวชนมีทักษะชีวิตและวิชาชีพที่ดีขึ้น โดยทักษะชีวิตและวิชาชีพของเยาวชนระยะติดตามผลสูงกว่าหลังการทดลอง และหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ทักษะชีวิต วิชาชีพ เศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาที่ยั่งยืน

Abstract

The purpose of this research was to study the effect of a model of life and professional development on the basis of the philosophy of sufficiency economy for sustainable development for youth. The sample group consisted 200 youth aged 15 - 25 years, selected by purposive method. Research tools are: 1) Life and professional skills development course based on the philosophy of sufficiency economy for sustainable development, that was confirmed by 20 experts, 2) Life skills and professional test for youth, which was confirmed the validity by 3 experts. Statistics used for data analysis include: mean, standard deviation, one - way ANOVA Repeated Measurement and Least Significant Differences (LSD) pairwise comparisons. The research results found that the mean values of life skills and profession before the experiment was at a low level ($M = 2.00$), after the experiment and follow-up phase were at a high level ($M = 4.06$) and ($M = 4.33$), respectively. It indicated that the model improved the life skills and profession of youth. The life skills and profession of the young people were higher in the follow-up phase than the post-test that was higher than before the experiment with statistical significance at the .05 level.

Keyword: Life skills, Profession, Sufficiency Economy, Sustainable Development

บทนำ

โลกในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งมิติทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี รวมไปถึงวัฒนธรรมที่มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้คนในสังคมเล็งเห็นคุณค่าและความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ต้องดำรงชีวิตอยู่บนความหลากหลาย เพื่อนำไปสู่การมีชีวิตที่ดีขึ้นในศตวรรษใหม่ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาในทุกมิติ ทำให้คนในสังคมจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อการดำรงอยู่อย่างมีคุณภาพ [1] นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญที่ทั่วโลกกำลังประสบกับความยากลำบากที่ยังไม่สามารถหาแนวทางในการป้องกันได้ หลังจากทางการเงินยืนยันทันเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2562 ว่าเกิดการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ในเมืองอู่ฮั่นที่มีประชากรกว่า 11 ล้านคน โดยหลังจากเก็บตัวอย่างไวรัสจากคนไข้ไปวิเคราะห์ในห้องปฏิบัติการ ในเวลาต่อมาจีนและองค์การอนามัยโลก ระบุว่า ไวรัสชนิดนี้คือ “เชื้อไวรัสโคโรนา” ซึ่งก่อนหน้านี้ เคยพบไวรัสโคโรนามาแล้ว 6 สายพันธุ์ ที่เกิดการระบาดในมนุษย์ สำหรับไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ที่กำลังระบาดเป็นสายพันธุ์ที่ 7 โดยคนไทยรู้จักไวรัสในตระกูลนี้มาแล้วจากโรคระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง หรือ โรคซาร์ส (Severe Acute Respiratory Syndrome - SARS) ซึ่งมีสาเหตุจากเชื้อไวรัสโคโรนาเช่นกัน โดยพบการระบาดครั้งแรกเมื่อปลายปี 2545 เริ่มจากพื้นที่มณฑลกว่างตุงของจีน ก่อนที่จะแพร่กระจายไปในหลายประเทศ จนมีผู้ติดเชื้อกว่า 8,000 คน และคร่าชีวิตผู้คนไปเกือบ 800 คนทั่วโลก [2] การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนาสร้างความเสียหายอย่างเป็นวงกว้างต่อชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านสุขภาพระดับโลก (Global Health Security) รวมทั้ง ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ทำให้ทุกภาคส่วนต่างให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังและเร่งหามาตรการในการยับยั้งและหยุดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 รวมไปถึงแนวทางในการฟื้นฟู และพัฒนาประเทศในทุกมิติ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นภายหลังวิกฤตการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19 ซึ่งสอดคล้องกับเมื่อปี พ.ศ. 2558 ที่ประเทศสมาชิกของสหประชาชาติได้รับรองวาระการพัฒนาย่างยั่งยืน พ.ศ. 2573 ซึ่งจะบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลา 15 ปี ประกอบด้วย 17 เป้าหมายการพัฒนาย่างยั่งยืน โดยมี 169 เป้าหมายเฉพาะเจาะจง และ 230 ตัวชี้วัด โดยเป้าหมายการพัฒนาย่างยั่งยืนเน้นให้ความสำคัญกับการปรับสมดุลทั้ง 3 มิติของการพัฒนาย่างยั่งยืนทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบบูรณาการและการมีส่วนร่วม [3]

จากเป้าหมายการพัฒนาย่างยั่งยืน ประเทศไทยมีกรอบการพัฒนาที่กำลังใช้อยู่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาย่างยั่งยืน คือ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยอาศัยหลักภูมิปัญญาและความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนหลักการเดินทางสายกลาง ความสมเหตุสมผล และความรอบคอบตามแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยจุดเน้นของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ความยั่งยืน ซึ่งได้รับการยอมรับว่าเป็นหลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของประเทศไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 จากเหตุผลข้างต้น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายเป็นสถาบันการศึกษาเพื่อท้องถิ่น ซึ่งมีภารกิจสำคัญประการหนึ่ง คือ การบริการวิชาการแก่สังคม และการวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามพระราชโองบายของรัชกาลที่ 10 ผู้วิจัยในฐานะบุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย จึงเล็งเห็นความสำคัญของการวิจัยเพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเป้าหมายที่ 4 คือ การศึกษาที่เท่าเทียม ซึ่งการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตจะนำไปสู่การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำเนินชีวิต และการมีทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพของเยาวชนผู้ซึ่งจะเป็นอนาคตของชาติ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่จะเป็นแนวทางไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของรูปแบบการสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบทักษะชีวิตและวิชาชีพที่ศึกษาเป็นแนวทางเบื้องต้นได้จากการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะชีวิตและวิชาชีพของเยาวชนในศตวรรษที่ 21 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และหลักการทรงงานตามแนวคิดของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร รวมทั้ง นำผลที่ได้จากการสนทนากลุ่มในผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษา บุคลากรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน แกนนำเยาวชน ผู้ปกครอง ผู้นำทางศาสนา ผู้รู้ (ปราชญ์ชุมชน) หน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ทั้งนี้ เพื่อค้นหาและวิเคราะห์ทักษะชีวิตและวิชาชีพ สำหรับเยาวชน ในความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักได้องค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และทักษะการจัดการกับอารมณ์ โดยมีการนิยามทักษะชีวิตและวิชาชีพ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการดำรงชีวิตและทำงานให้ประสบความสำเร็จ สามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคมที่หลากหลาย ในวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน เพื่อดำรงชีวิตและวางแผน เพื่อประกอบอาชีพในอนาคตให้เหมาะสมโดยมีข้อมูลสารสนเทศที่เหมาะสม และเพียงพอกับยุคที่มีการแข่งขันกันทางข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยี

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชน” ทั้งนี้ งานวิจัยนี้ ดำเนินการพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ระบุข้อมูลรายบุคคล โดยงานวิจัยได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงราย หมายเลขโครงการ CHRPHO 108/2565 ซึ่งมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ เยาวชนในจังหวัดเชียงรายที่มีอายุ 15 - 25 ปี จำนวน 101,359 คน [4] คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือ เยาวชนจังหวัดเชียงรายที่มีอายุ 15-25 ปี โดยพิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนเฉลี่ยของทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงไปตามหลักการแบ่งเกณฑ์ที่นำเชื่อถือของคลาร์ก - คาร์เตอร์ [5] รวมจำนวน 200 คน

2. เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ

2.1 หลักสูตรการเรียนรู้ทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชน ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักสูตรการเรียนรู้ทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชน คุณลักษณะ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระ ลำดับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวคิดหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และ

แนวคิดหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยผู้วิจัยเลือกแนวคิดและทฤษฎีที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับทักษะชีวิตและวิชาชีพของเยาวชนมาออกแบบเป็นหลักสูตรการเรียนรู้ทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชน ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความสอดคล้องเหมาะสมด้านวัตถุประสงค์จากผู้ทรงคุณวุฒิโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิพากษ์หลักสูตร จำนวน 20 ท่าน ที่ได้รับการยอมรับในด้านความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ ทักษะชีวิตและวิชาชีพของเยาวชน ด้านเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน และด้านการวัดผล มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 พร้อมทั้งปรับแก้ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับเยาวชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เป็นเวลา 24 ชั่วโมง เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมเกี่ยวกับลำดับขั้นตอน ระยะเวลา เนื้อหาต่าง ๆ ของหลักสูตร ตลอดจนเพื่อหาข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างการเข้าร่วมหลักสูตร และปรับแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง โดยหลักสูตร ประกอบด้วย 8 หน่วยการเรียนรู้ ดำเนินการหน่วยการเรียนรู้ละ 3 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 24 ชั่วโมง ได้แก่

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ชีวิตยุคใหม่ด้วยวิถีแห่งความพอเพียง มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับกรอบความคิด (Mindset) และการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ฉลาดคิดเพื่อชีวิตทันโลก มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์ การคิดเชิงวิพากษ์ และการคิดเชิงวิเคราะห์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 รู้-รับ-ปรับ-ใช้อย่างเท่าทันโลกดิจิทัล มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความรู้ทางดิจิทัล และพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ร่วมกับการตัดสินใจ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ปรับเปลี่ยนและสื่อสารในสังคมที่แตกต่าง มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างทักษะการสื่อสาร การปรับตัวและยืดหยุ่น การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ทักษะทางสังคม การเรียนรู้ต่างวัฒนธรรม และการเป็นพลเมืองดี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 คน gen Z กับการทำงานในชีวิตวิถีข้างหน้า มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ และการทำงานเป็นทีม

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 การลงทุนและการประกอบอาชีพ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 สมดุลยภาพแห่งชีวิต มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการบริหารและการจัดการเวลา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรียนรู้เพื่อสู้ต่อไป มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการบริหารการเงินและการจัดการหนี้สิน

2.2 แบบวัดทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชน เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะต่าง ๆ เกี่ยวกับทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชน ได้แก่ เศรษฐกิจพอเพียง ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการทำงานเป็นทีม การปรับตัวและยืดหยุ่น ความรู้ทางดิจิทัล ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ การบริหารและการจัดการเวลา ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ การบริหารทางการเงินและหนี้สิน ความฉลาดทางอารมณ์และการตัดสินใจ และทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) 5 ระดับ ได้แก่ สูงที่สุด สูง ปานกลาง ต่ำ และต่ำที่สุด แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป จำนวน 13 ข้อ ตอนที่ 2 ทักษะชีวิตและวิชาชีพ จำนวน 48 ข้อ โดย

ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยา ด้านการศึกษาและการวัดผล สำหรับประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะในแต่ละด้านเป็นรายข้อ และให้คะแนนความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยข้อคำถามทั้งหมดมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 และแบบวัดทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชน มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.54-0.97 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 แสดงให้เห็นว่า แบบวัดทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชนมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยเลือกแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียววัด 2 ครั้ง (The One-Group Pretest-Posttest Design) [6] โดยมีการวัดหรือการทดสอบ 2 ครั้ง ได้แก่ การวัดก่อนการทดลอง (Pretest) และการวัดหลังการทดลอง (Posttest) ซึ่งผู้วิจัยได้ปรับเปลี่ยนแบบแผนการทดลองโดยดำเนินการวัดหรือทดสอบภายหลังการทดลองในครั้งสุดท้ายเป็นเวลา 1 เดือน ซึ่งจัดเป็นการวัดในระยะติดตามผล (Follow up) โดยมีแบบแผนการดำเนินการ ดังภาพที่ 1

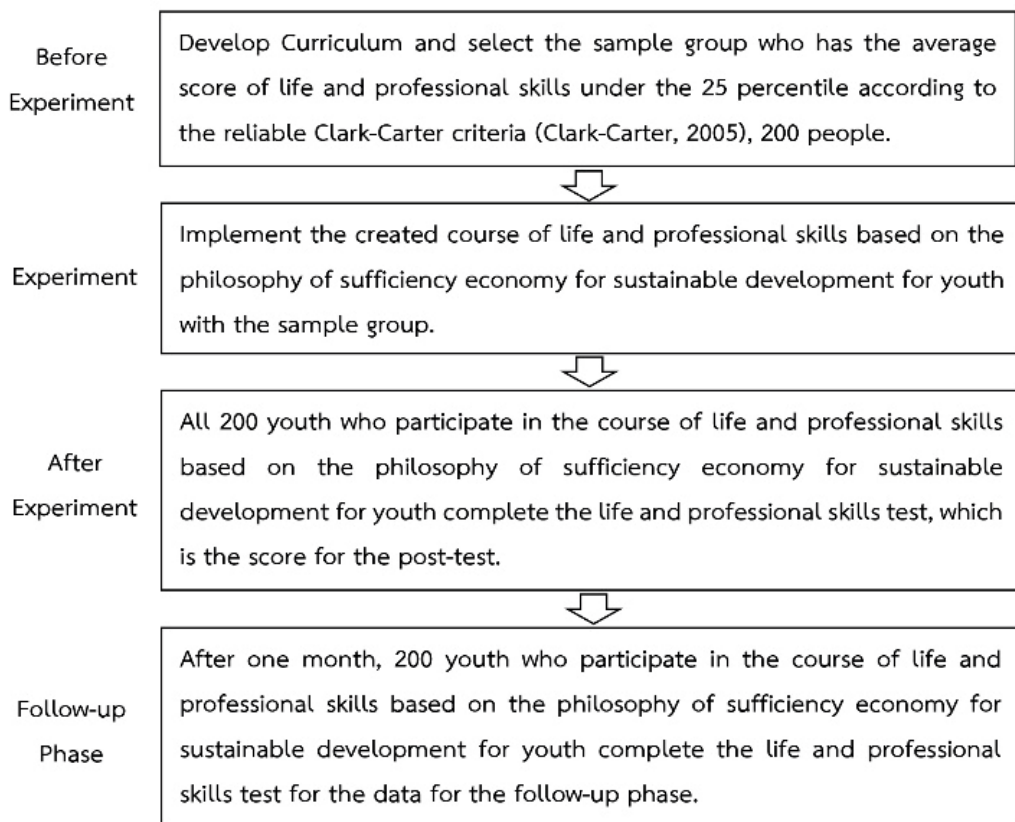

Figure 1 Research Methodology

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

4.1 วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชน

4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะชีวิตและวิชาชีพก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผลของกลุ่มทดลอง โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำทางเดียว (One -Way ANOVA Repeated Measurement) [7]

4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ และการทดสอบภายหลัง (Post Hoc Test) ของค่าเฉลี่ยทักษะชีวิตและวิชาชีพโดยรวม และรายองค์ประกอบก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และหลังการติดตามผล ด้วยวิธี Least Significant Differences (LSD) [7]

ผลการวิจัย

การศึกษาผลของรูปแบบการสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชนในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบการแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normality) โดยใช้สถิติ kolmogorov-Smirnov พบว่า ระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล มีค่านัยสำคัญทางสถิติอยู่ระหว่าง 0.06 - 0.12 แสดงให้เห็นว่า ทักษะชีวิตและวิชาชีพของเยาวชนในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ สามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

Table 1 Mean and Standard Deviation of the life and professional skills of youth before and after the experiment, and during the follow-up phase (n=200)

Life and Professional Skills	Before Experiment			Post-Experiment			Follow-Up		
	M	SD	Level	M	SD	Level	M	SD	Level
Sufficiency Economy	1.76	0.60	Low	3.69	0.54	High	4.10	0.58	High
Communication Skills	2.08	0.57	Low	3.87	0.36	High	4.15	0.53	High
Thinking Skills	2.05	0.53	Low	4.07	0.34	High	4.31	0.46	High
Teamwork Skills	2.19	0.61	Low	4.02	0.34	High	4.30	0.43	High
Adaptability and Flexibility	2.08	0.57	Low	4.34	0.44	High	4.52	0.43	Highest
Digital Literacy	2.02	0.54	Low	4.07	0.69	High	4.35	0.72	High
Leadership and Responsibility	2.05	0.53	Low	4.10	0.40	High	4.34	0.47	High
Time Management	2.19	0.61	Low	4.17	0.34	High	4.39	0.42	High
Entrepreneurship	1.90	0.55	Low	4.05	0.46	High	4.34	0.47	High
Financial Management	1.74	0.52	Low	4.09	0.52	High	4.38	0.47	High
Emotional Intelligence and Decision-Making	1.85	0.52	Low	4.03	0.43	High	4.32	0.47	High
Social Skills and Cross-culture Learning	2.07	0.72	Low	4.20	0.40	High	4.45	0.42	High
Total	2.00	0.42	Low	4.06	0.28	High	4.33	0.40	High

จากตารางที่ 1 พบว่า ก่อนการทดลองเยาวชนมีทักษะชีวิตและวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($M = 2.00, SD = 0.42$) หลังการทดลองเยาวชนมีทักษะชีวิตและวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.06, SD = 0.28$) และติดตามผลเยาวชนมีทักษะชีวิตและวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.33, SD = 0.40$)

Table 2 Comparison of results of the model of the life and professional skills of youth before and after the experiment, and during the follow-up phase (n=200)

Life and Professional Skills	SS	df	MS	F	p
Sufficiency Economy					
Duration	624.42	2.00	312.21	929.36*	.00
Deviation	133.70	398.00	0.34		
Mauchly's W=0.91 $\chi^2=16.80$ df=2 p=.00					
Communication Skills					
Duration	502.24	1.87	269.15	1160.41*	.00
Deviation	133.70	398.00	0.34		
Mauchly's W=0.90 $\chi^2=16.79$ df=2 p=.00					
Thinking Skills					
Duration	612.46	1.74	352.57	1677.18*	.00
Deviation	86.13	371.35	0.23		
Mauchly's W=0.84 $\chi^2=34.62$ df=2 p=.00					
Teamwork Skills					
Duration	526.92	1.81	290.65	1171.62*	.00
Deviation	72.67	345.69	0.21		
Mauchly's W=0.89 $\chi^2=23.66$ df=2 p=.00					
Adaptability and Flexibility					
Duration	737.15	1.60	461.24	1937.69*	.00
Deviation	89.50	360.76	0.25		
Mauchly's W=0.74 $\chi^2=59.57$ df=2 p=.00					
Digital Literacy					
Duration	645.33	1.59	406.87	957.40*	.00
Deviation	75.70	318.04	0.24		
Mauchly's W=0.73 $\chi^2=62.12$ df=2 p=.00					
Leadership and Responsibility					
Duration	629.46	1.74	362.71	1516.50*	.00
Deviation	134.14	315.63	0.42		
Mauchly's W=0.84 $\chi^2=34.88$ df=2 p=.00					
Time Management					
Duration	584.09	1.61	363.54	1430.27*	.00
Deviation	82.60	345.36	0.24		

Table 2 Comparison of results of the model of the life and professional skills of youth before and after the experiment, and during the follow-up phase (n=200) (continued)

Life and Professional Skills	SS	df	MS	F	p
Mauchly's $W=0.74$ $\chi^2=57.83$ $df=2$ $p=.00$					
Entrepreneurship					
Duration	711.90	1.90	374.87	1468.81*	.00
Deviation	81.27	319.73	0.25		
Mauchly's $W=0.93$ $\chi^2=12.85$ $df=2$ $p=.00$					
Financial Management					
Duration	840.96	1.99	422.73	1812.01*	.00
Deviation	96.45	377.91	0.26		
Mauchly's $W=0.98$ $\chi^2=3.05$ $df=2$ $p=.00$					
Emotional Intelligence and Decision-Making					
Duration	726.29	1.92	378.86	1602.39*	.00
Deviation	92.36	395.88	0.23		
Mauchly's $W=0.84$ $\chi^2=10.78$ $df=2$ $p=.00$					
Social Skills and Cross-Culture Learning					
Duration	683.58	1.62	421.71	1333.03*	.00
Deviation	90.20	381.50	0.24		
Mauchly's $W=0.89$ $\chi^2=$ $df=2$ $p=.00$					
Overall Life and Professional Skills					
Duration	648.62	1.95	333.06	2219.90*	.00
Deviation	58.14	387.54	0.15		
Mauchly's $W=0.96$ $\chi^2=7.43$ $df=2$ $p=.00$					

* $p<.05$

จากตารางที่ 2 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชนในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล พบว่า ผลต่างของค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนในการวัดซ้ำของทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชน ประกอบด้วย เศรษฐกิจพอเพียง ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการทำงานเป็นทีม การปรับตัวและยืดหยุ่น ความรู้ทางดิจิทัล ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ การบริหาร และจัดการเวลา ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ การบริหารทางการเงินและหนี้สิน ความฉลาดทางอารมณ์และการตัดสินใจและทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผลมีความเท่ากันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบผลของทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชนในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล ซึ่งเยาวชนที่มีระยะเวลาแตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยทักษะชีวิตและวิชาชีพ ($F = 2219.90$,

df = 1.95, p = .00) ประกอบด้วย เศรษฐกิจพอเพียง (F = 929.36, df = 2.00, p = .00) ทักษะการสื่อสาร (F = 1160.41, df = 1.87, p = .00) ทักษะการคิด (F = 1677.18, df = 1.74, p = .00) ทักษะการทำงานเป็นทีม (F = 1171.62, df = 1.81, p = .00) การปรับตัวและยืดหยุ่น (F = 1937.69, df = 1.60, p = .00) ความรู้ทางดิจิทัล (F = 957.40, df = 1.59, p = .00) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (F = 1516.50, df = 1.74, p = .00) การบริหารและจัดการเวลา (F = 1430.27, df = 1.61, p = .00) ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ (F = 1468.81, df = 1.90, p = .00) การบริหารทางการเงินและหนี้สิน (F = 1812.01, df = 1.99, p = .00) ความฉลาดทางอารมณ์และการตัดสินใจ (F = 1602.39, df = 1.92, p = .00) และทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม (F = 1333.03, df = 1.62, p = .00) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Differences (LSD) ดังตารางที่ 3

Table 3 Pair comparison results of the model of the life and professional skills of youth before and after the experiment, and during the follow-up phase (n=200)

Life and Professional Skills	Comparing Experiment	MD	p
Sufficiency Economy	Post-experiment(M=3.69)-Before-experiment(M=1.76)	1.93*	.00
	Follow-Up (M=4.10)- Before-experiment (M=1.76)	2.34*	.00
	Follow-Up (M=4.10)- Post-experiment (M=3.69)	0.41*	.00
Communication Skills	Post-experiment (M=3.87)- Before-experiment (M=2.08)	1.79*	.00
	Follow-Up (M=4.15)- Before-experiment (M=2.08)	2.07*	.00
	Follow-Up (M=4.15)- Post-experiment (M=3.87)	0.28*	.00
Thinking Skills	Post-experiment (M=4.07)- Before-experiment (M=2.05)	2.02*	.00
	Follow-Up (M=4.31)- Before-experiment (M=2.05)	2.26*	.00
	Follow-Up (M=4.31)- Post-experiment (M=4.07)	0.24*	.00
Teamwork Skills	Post-experiment (M=4.02)- Before-experiment (M=2.19)	1.83*	.00
	Follow-Up (M=4.30)- Before-experiment (M=2.19)	2.11*	.00
	Follow-Up (M=4.30)- Post-experiment(M=4.02)	0.28*	.00
Adaptability and Flexibility	Post-experiment (M=4.34)- Before-experiment (M=2.08)	2.26*	.00
	Follow-Up (M=4.52)- Before-experiment (M=2.08)	2.44*	.00
	Follow-Up (M=4.52)- Post-experiment (M=4.34)	0.18*	.00
Digital literacy	Post-experiment (M=4.07)- Before-experiment (M=2.02)	2.05*	.00
	Follow-Up (M=4.35)- Before-experiment (M=2.02)	2.33*	.00
	Follow-Up (M=4.35)- Post-experiment (M=4.07)	0.28*	.00

Table 3 Pair comparison results of the model of the life and professional skills of youth before and after the experiment, and during the follow-up phase (n=200) (continued)

Life and Professional Skills	Comparing Experiment	MD	p
Leadership and Responsibility	Post-experiment (M=4.10)- Before-experiment (M=2.05)	2.05*	.00
	Follow-Up (M=4.34)- Before-experiment (M=2.05)	2.29*	.00
	Follow-Up (M=4.34)- Post-experiment (M=4.10)	0.24*	.00
Time Management	Post-experiment (M=4.17)- Before-experiment (M=2.19)	1.98*	.00
	Follow-Up (M=4.39)- Before-experiment (M=2.19)	2.20*	.00
	Follow-Up (M=4.39)- Post-experiment (M=4.17)	0.20*	.00
Entrepreneurship	Post-experiment (M=4.05)- Before-experiment (M=1.90)	2.15*	.00
	Follow-Up (M=4.34)- Before-experiment (M=1.90)	2.44*	.00
	Follow-Up (M=4.34)- Post-experiment (M=4.05)	0.29*	.00
Financial Management	Post-experiment (M=4.09)- Before-experiment (M=1.74)	2.35*	.00
	Follow-Up (M=4.38)- Before-experiment (M=1.74)	2.64*	.00
	Follow-Up (M=4.38)- Post-experiment (M=4.09)	0.29*	.00
Emotional Intelligence and Decision-Making	Post-experiment (M=4.03)- Before-experiment (M=1.85)	2.18*	.00
	Follow-Up (M=4.32)- Before-experiment (M=1.85)	2.47*	.00
	Follow-Up (M=4.32)- Post-experiment (M=4.03)	0.29*	.00
Social Skills and Cross-Culture Learning	Post-experiment (M=4.20)- Before-experiment (M=2.07)	2.13*	.00
	Follow-Up (M=4.45)- Before-experiment (M=2.07)	2.38*	.00
	Follow-Up (M=4.45)- Post-experiment (M=4.20)	0.25*	.00
Life and Professional Skills	Post-experiment (M=4.06)- Before-experiment (M=2.00)	2.06*	.00
	Follow-Up (M=4.33)- Before-experiment (M=2.00)	2.33*	.00
	Follow-Up (M=4.33)- Post-experiment (M=4.06)	0.27*	.00

*p<.05

จากตารางที่ 3 พบว่า ระยะติดตามผลและหลังการทดลองเยาวชนมีค่าเฉลี่ยทักษะชีวิตและวิชาชีพทุกด้าน ประกอบด้วย เศรษฐกิจพอเพียง ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิด ทักษะการทำงานเป็นทีม การปรับตัวและยืดหยุ่น ความรู้ทางดิจิทัล ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ การบริหารและจัดการเวลา ทักษะการเป็น

ผู้ประกอบการ การบริหารทางการเงินและหนี้สิน ความฉลาดทางอารมณ์และการตัดสินใจ และทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมสูงกว่าก่อนการทดลอง ส่วนติดตามผลมีค่าเฉลี่ยทักษะชีวิตและวิชาชีพและทุกด้านสูงกว่าหลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

ผลการศึกษาผลของรูปแบบการสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชน โดยศึกษาระยะเวลาก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผลพบว่า ระยะเวลาก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล มีค่านัยสำคัญทางสถิติอยู่ระหว่าง 0.06 - 0.12 แสดงให้เห็นว่า ทักษะชีวิตและวิชาชีพของผู้เรียนของเยาวชนในระยะก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผล มีการแจกแจงแบบโค้งปกติ กล่าวคือ ก่อนการทดลอง เยาวชนมีค่าเฉลี่ยทักษะชีวิตและวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($M = 2.00$, $SD = 0.42$) หลังการทดลอง มีทักษะชีวิตและวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.06$, $SD = 0.28$) และติดตามผล มีทักษะชีวิตและวิชาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.33$, $SD = 0.40$) แสดงว่ารูปแบบการสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชนมีผลให้เยาวชนมีทักษะชีวิตและวิชาชีพที่ดีขึ้นก่อนการทดลอง โดยทักษะชีวิตและวิชาชีพของเยาวชนระยะติดตามผลสูงกว่าหลังการทดลอง และระยะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการศึกษา พบว่า ทักษะชีวิตและวิชาชีพของเยาวชนระยะติดตามผลสูงกว่าหลังการทดลอง และระยะหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Srichaliaw (2017) [8] ที่ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลปรากฏว่า ก่อนใช้รูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิต นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมมีทักษะชีวิตโดยรวมทั้ง 4 องค์ประกอบ อยู่ในระดับน้อย ($M = 2.39$) หรือคิดเป็นร้อยละ 47.80 หลังการพัฒนา มีทักษะชีวิตโดยรวมทั้ง 4 องค์ประกอบ อยู่ในระดับมาก ($M = 4.28$) หรือคิดเป็นร้อยละ 85.60 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.80 ของคะแนนเต็ม อีกทั้งการศึกษาของ Jinda (2017) [9] ที่ได้ศึกษาการวิจัยเชิงบูรณาการแบบองค์รวมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผลการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายแต่ละองค์ประกอบ มีจุดเด่น ดังนี้ การตระหนักรู้และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการดำเนินกิจกรรม การคิดวิเคราะห์ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ การจัดการอารมณ์และความเครียด นักเรียนสามารถแสดงอารมณ์และจัดการอารมณ์ของตนเองในกิจกรรมได้ และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับคนอื่น นักเรียนเห็นคุณค่าของการสื่อสารว่าสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น นักเรียนเห็นคุณค่าของการสื่อสารว่าสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น การสื่อสารที่ดีก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในหมู่คณะให้ทำงานได้สำเร็จ นอกจากนี้ การศึกษาของ Nokkeaw (2019) [10] ได้ศึกษาเรื่องทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดสมุทรปราการ โดยพบว่าทักษะชีวิตและอาชีพในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก อย่างไรก็ตามยังคงต้องมีการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพดังกล่าวเพิ่มขึ้นซึ่งหลังจากการออกแบบการเรียนรู้ และทดลองกับกลุ่มนักเรียนดังกล่าว พบว่า นักเรียนมีความคิดริเริ่มและการชี้นำตนเองอย่างต่อเนื่อง มีทักษะการเข้าสังคม รู้จักเรียนรู้ถึงการเพิ่มผลผลิตให้มีคุณภาพในสังคม มีความรู้

ทักษะ อารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง และรู้จักแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ รวมถึงมีคุณธรรม ความรับผิดชอบ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นซึ่งเป็นพื้นฐานของผู้นำได้เป็นอย่างดี

อีกทั้ง ในการใช้รูปแบบการสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ การพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชนในครั้งนี้ การที่เยาวชนที่เข้าร่วมหลักสูตรมีทักษะชีวิตและวิชาชีพเพิ่มขึ้น นอกจากการประยุกต์ใช้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ทักษะชีวิตและวิชาชีพสำหรับเยาวชน หลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงหลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรที่เหมาะสมแล้ว ทั้งนี้อาจมีปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งเสริมและสนับสนุนต่อการสร้าง เสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพของเยาวชน ดังต่อไปนี้

ปัจจัยที่ 1 ด้านผู้นำกลุ่มฝึกรวม (Leader) ที่ส่งผลต่อการสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพของ เยาวชน ในการใช้หลักสูตรนั้น ได้แก่ ผู้นำกลุ่มต้องมีความรู้ ความสามารถ มีความเข้าใจในเนื้อหา และ กระบวนการฝึกรวม อีกทั้งยังสามารถเลือกวิธีการและสื่อที่จะใช้ที่เหมาะสมกับการสร้างเสริมทักษะชีวิตและ วิชาชีพของเยาวชน ดังที่ Bennis (1966) [11] กล่าวว่า พลังของความเปลี่ยนแปลงของสมาชิกกลุ่มเกิดจาก การเสนอแนะความคิดเห็นของผู้นำกลุ่มที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ โดยในการเสนอแนะความคิดเห็นของผู้นำ กลุ่มจะเป็นไปในรูปแบบของการให้คำปรึกษา

ปัจจัยที่ 2 ด้านตัวเยาวชนที่เข้าร่วมหลักสูตร (Member) เยาวชนที่เข้าร่วมหลักสูตรมีลักษณะส่วน บุคคลบางประการที่เหมือนกัน กล่าวคือ เยาวชนมีอายุ 15-25 ปีใกล้เคียงกัน ประกอบด้วย เยาวชนเพศหญิง และเพศชาย ซึ่งมีระดับการศึกษาและมีลักษณะการดำเนินชีวิตใกล้เคียงกัน มีความสนใจและมีความต้องการ ในการพัฒนาตนเองเพื่อสร้างเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพเหมือนกัน เกิดความร่วมมือในระหว่างการทำกิจกรรม ได้ดี ดังที่ Corey (2012) [12] กล่าวว่า กลุ่มที่มีสมาชิกกลุ่มที่มีลักษณะเหมือนกันจะมีการส่งเสริมและเกิดการ ร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่มได้ดี แต่หากพิจารณาลักษณะส่วนบุคคลแล้ว จะพบว่า สมาชิกแต่ละคนก็มี ลักษณะในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน (Individual Differences) ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และด้าน สติปัญญา ตัวอย่างเช่น ในด้านร่างกาย สมาชิกบางคนทำกิจกรรมได้อย่างรวดเร็ว คล่องแคล่ว กล้าแสดงออก กล้าซักถามในสิ่งที่สงสัย ในขณะที่สมาชิกบางคนทำได้ช้า มีความสงสัยแต่ไม่ค่อยกล้าซักถาม ด้านอารมณ์ สมาชิกเพศหญิงกับเพศชายมีลักษณะของการแสดงอารมณ์ที่แตกต่างกัน โดยเพศหญิงมีลักษณะที่ไวต่อความ รู้สึก สามารถแสดงออกถึงการรับรู้ และความเห็นอกเห็นใจได้ดี ขณะที่เพศชายจะมีความสามารถในการควบคุม อารมณ์ได้ดีกว่าเพศหญิง ด้านสังคม สมาชิกเพศหญิงสามารถที่จะสร้างสัมพันธ์ภาพได้ดี มีความเอื้อเพื่อ แบ่งปัน เผื่อแผ่ต่อเพื่อนสมาชิก และสนับสนุนด้านจิตใจให้กับเพื่อนสมาชิก ส่วนด้านสติปัญญาและการคิด สมาชิกเพศหญิงและเพศชายมีลักษณะการคิดที่แตกต่างกัน โดยเพศชายมีความโดดเด่นในเรื่องความคิดที่เป็น เหตุเป็นผล มีความคิดในการคิดประสานข้อขัดแย้งและความแตกต่าง ส่วนเพศหญิงมีความสามารถในการ รับรู้สิ่งใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีความคิดสร้างสรรค์ คิดรอบคอบได้ดี ปัจจัยเหล่านี้ส่งเสริมให้เกิดการ เจริญเติบโตของสมาชิกกลุ่ม (Personal Growth) เนื่องจากมีสมาชิกที่มีลักษณะบางอย่างที่เหมือน และ ลักษณะบางอย่างที่แตกต่างกัน ทำให้สมาชิกได้เรียนรู้ความคิด ความรู้สึก ประสบการณ์ของบุคคลอื่น และ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของสมาชิกกลุ่มในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกในการสร้างเสริมทักษะ ชีวิตและวิชาชีพของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1.1 การวิจัยในครั้งนี้ ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มเยาวชน อายุระหว่าง 15 – 25 ปี ซึ่งถือเป็นกลุ่มวัยรุ่น ดังนั้นเพื่อเป็นการปูรากฐานทักษะชีวิตตั้งแต่เด็ก จึงอาจศึกษากับกลุ่มเด็กที่มีอายุระหว่าง 5 – 15 ปี และติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

1.2 อาจขยายการศึกษากลุ่มเด็ก และกลุ่มเยาวชนทั่วทั้งภาคเหนือ โดยแบ่งออกเป็นระยะ ๆ เพื่อติดตามประเมินผลได้อย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 หน่วยงานการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในและนอกระบบเทศบาล องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น จังหวัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนควรมีการกำหนดรูปแบบ และนโยบาย การเสริมสร้างทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่จะเป็นแนวทางไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

2.2 หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาควรมีการส่งเสริมและเสริมสร้างทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับเยาวชนอย่างต่อเนื่อง ควรมีการประเมินและติดตามการส่งเสริมและเสริมทักษะชีวิตและวิชาชีพบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นระยะ ๆ โดยอาจดำเนินการจัดทำเป็นโครงการ หรือแผนปฏิบัติการต่อเนื่อง

References

- [1] Kammanee, T. (2012). *Pedagogical science: knowledge for effective learning process management, 6th edition*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- [2] BCC Thai. (2020). *Corona virus: origin, symptoms, treatment and prevention of COVID-19*. Retrieved from: <https://www.bbc.com/thai/features-51734255>.
- [3] Ministry of Foreign Affairs. (2017). *Announcement of the Ministry of Foreign Affairs on Measures for Stakeholder Participation*. Bangkok: Ministry of Foreign Affairs.
- [4] Office of Registration Administration. (2017). *Number of populations in Chiang Rai province in 2017*. Retrieved from: <https://www.bora.dopa.go.th/snbt>
- [5] Clark Carter, D. (2005). *Catalogue of parametric tests*. In Everitt, B. S. & Howell, D. C. (Eds.). *Encyclopedia of Statistics in Behavioral Science Vol. 1*(pp 207-227). Chichester: Wiley.
- [6] Kaemkate, W. (2012). *Research methodology in behavioral sciences*. Bangkok: Chulalongkorn University Printing House.
- [7] Stevens, P. (2002). *Applied Multivariate Statistics for the Social Sciences. 4th edition*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- [8] Srichaliaw, T., Jomhongbhibhat, B., & Gumjudpai, S. (2017). Life Skills Development for Prathomsuksa 4 - 6 Students Using Participatory Action Research. *Journal of Graduate Studies Valaya Alongkron Rajabhat University*, 11(2), 61-74.

- [9] Jinda, C. (2017). Holistically Integrative Research for Life Skill Development of High School Students. [Doctoral of Philosophy], Burapha University
- [10] Nokkeaw, P. (2019). *Life and Career Skills in the 21st Century of Secondary 3 (grade 9) Students in Samut Prakan Province*. [Master's thesis], Rajamangala University of Technology Thanyaburi.
- [11] Bennis, W. G. (1966). *Changing organization*. New York: McGraw-Hill.
- [12] Corey, G. (2012). *Theory and practice of counseling and psychotherapy*. 4th edition. Belmont, CA: Brooks/Cole.